

4.1(Τι είναι κοινωνικός θεσμός)(σελ.31)

- **ΕΙΝΑΙ:** Οργανωμένες και σταθερές σχέσεις που αναπτύσσουν οι άνθρωποι λόγω της συμμετοχής τους σε διάφορες κοινωνικές ομάδες(π.χ. οικογένεια, εκπαίδευση, εκκλησία)
- **ΕΧΟΥΝ ΣΚΟΠΟ:** α)την ικανοποίηση σημαντικών κοινωνικών αναγκών (βιολογική αναπαραγωγή, μόρφωση, λατρεία του Θεού) β) την ομαλή ενσωμάτωση των ατόμων στο κοινωνικό σύνολο(κοινωνικοποίηση τους)

ΑΝΑΓΚΗ	ΘΕΣΜΟΙ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
βιολογική αναπαραγωγή	οικογενειακοί	οικογένεια	παιδί – γονιός
παραγωγή αγαθών	οικονομικοί	επιχειρήσεις	εργάτης - εργαζόμενος
μόρφωση	εκπαιδευτικοί	σχολείο	μαθητής - καθηγητής
διακυβέρνηση	πολιτικοί	Βουλή	κυβερνήτης - πολίτης
λατρεία Θεού	θρησκευτικοί	εκκλησία	ιερέας – πιστοί

4.2 ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ (σελ. 31-32)

Η κοινωνία είναι ένα σύνολο ατόμων **οργανωμένο** και με **διάρκεια στο χρόνο**. Με τους κοινωνικούς θεσμούς η κοινωνία:

- **Οργανώνεται**

Οι θεσμοί διαμορφώνουν κοινωνικούς κανόνες όπου τα άτομα αναλαμβάνουν κοινωνικές θέσεις και ασκούν κοινωνικούς ρόλους

(Παράδειγμα στους θρησκευτικούς θεσμούς: Οι θρησκευτικοί θεσμοί διαμορφώνουν την εκκλησιαστική παράδοση όπου αναλαμβάνεται από κάποια άτομα η θέση του ιερέα και ασκείται ο κοινωνικός ρόλος της βοήθειας στη λατρεία του Θεού και τη θρησκευτική διάπλωση του ατόμου)

- **Αποκτά διάρκεια στο χρόνο**

Τα άτομα συμπεριφέρονται με βάση πρότυπα συμπεριφοράς, δηλ. κοινωνικούς κανόνες μαθαίνουν τις κοινωνικές αξίες που τους διαμόρφωσαν και εξασφαλίζεται η συνέχεια της κοινωνικής ζωής

(Παράδειγμα στους θρησκευτικούς θεσμούς: Τα άτομα συνηθίζουν να εκδηλώνονται με βάση πρότυπα από την εκκλησιαστική παράδοση, π.χ. τελούν το μυστήριο του γάμου και μαθαίνουν τις αξίες που τα διαμόρφωσαν, π.χ. την αγάπη των συζύγων και εξασφαλίζεται η συνέχεια του θεσμού του γάμου ως σημαντικού θεσμού για την κοινωνία)

- **Άτομα**

Τα άτομα ωφελούνται από την συμμετοχή τους στους διάφορους κοινωνικούς θεσμούς και γίνονται άξια και ικανά μέλη μιας κοινωνίας(κοινωνικοποιούνται).

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΜΩΝ (σελ. 32)

Γίνεται με την **εξέλιξη της κοινωνίας**.

Παράδειγμα: η δημιουργία του θεσμού του ολοήμερου σχολείου. Βήματα εξέλιξης:

εργασία γυναικών οδηγεί στην ανάγκη φύλαξης μαθητών δηλαδή φύλαξη με ιδιωτική πρωτοβουλία γονέων (θεσμός ανεπίσημος, δηλ. **άτυπος** – δημιουργείται με πρωτοβουλία ατόμων – **θεσμοποίηση**)

Ενώ το ολοήμερο σχολείο (θεσμός επίσημος, δηλ. **τυπικός** – δημιουργείται με νόμο – **θεσμοθέτηση**)

ΕΛΕΓΧΩ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΜΟΥ

1. Οι θεσμοί δημιουργούνται για να εξυπηρετήσουν αποκλειστικά ατομικά συμφέροντα. Σ ή Λ
2. Οι κοινωνικοί θεσμοί χαρακτηρίζονται από διαρκή αλλαγή. Σ ή Λ
3. Οι κοινωνικοί θεσμοί χαρακτηρίζονται από σχετική σταθερότητα. Σ ή Λ
4. Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των κοινωνικών θεσμών είναι το ότι εκπληρώνουν σημαντικούς κοινωνικούς σκοπούς.
5. Οι θεσμοί είναι αναγκαίοι για την κοινωνία αλλά όχι για τα άτομα.
6. Τα άτομα μαθαίνουν τις αξίες τους κανόνες και τους ρόλους τους με τους θεσμούς.
7. Όταν οι κοινωνίες εκσυγχρονίζονται δημιουργούνται νέοι κοινωνικοί θεσμοί.
8. Με την διαδικασία της θεσμοποίησης δημιουργούνται τυπικοί θεσμοί.
9. Με την διαδικασία της θεσμοθέτησης δημιουργούνται άτυποι θεσμοί.
10. Τα ήθη και τα έθιμα αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα θεσμοποίησης ενός θεσμού.